

Svet
Evropske unije

Bruselj, 7. april 2015
(OR. en)

7737/15

INST 104
POLGEN 53

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalnega sekretarja Evropske komisije:
direktor Jordi AYET PUIGARNAU

Datum prejema: 31. marec 2015

Prejemnik: generalni sekretar Sveta Evropske unije Uwe CORSEPIUS

Št. dok. Kom.: COM (2015) 145 final

Zadeva: POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
Poročilo o uporabi Uredbe (EU) št.211/2011 o državljanski pobudi

Delegacije prejmejo priloženi dokument Komisije COM (2015) 145 final

Priloga: COM (2015) 145 final

Bruselj, 31.3.2015
COM(2015) 145 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o uporabi Uredbe (EU) št. 211/2011 o državljanski pobudi

1. UVOD

Evropska državljanska pobuda je ena najpomembnejših novosti, ki jih je uvedla Lizbonska pogodba¹, njen cilj pa je večje udejstvovanje državljanov pri oblikovanju programov na ravni EU. Ena glavnih prednosti tega instrumenta je, da se spletajo vezi med podobno mislečimi ljudmi po vsej celini in tako spodbujajo vseevropske razprave o vprašanjih, ki so pomembna za državljane. Organizatorji državljanskih pobud so zbrali že približno šest milijonov izjav o podpori različnim pobudam, 10 % prijavljenih pobud pa je uspelo doseči prag enega milijona podpisnikov.

Evropska državljanska pobuda državljanom omogoča, da za obravnavanje ključnih vprašanj na evropski ravni navežejo neposredni stik z institucijami EU. Tako naj bi se demokratična legitimnost Unije še okrepila. Komisija evropski državljanski pobudi pripisuje velik pomen in se zavzema za to, da bi ta instrument deloval, tako da bi se v celoti uresničil njegov potencial.

Pravila in postopki v zvezi z državljansko pobudo so določeni v Uredbi², ki sta jo Evropski parlament in Svet sprejela februarja 2011, veljati pa je začela 1. aprila 2012. Uredbo izvajajo vse države članice³. Člen 22 Uredbe določa, da Komisija do 1. aprila 2015 in vsaka tri leta po tem Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te uredbe.

Analiza, ki jo je opravila Komisija in je opisana v tem poročilu, je podprta s stalnimi povratnimi informacijami zainteresiranih strani, vključno z organizatorji državljanskih pobud⁴, ki so bile prejete neposredno ali prek samoiniciativne preiskave evropske varuhinje človekovih pravic, študije Evropskega parlamenta, različnih publikacij, konferenc itd. Poleg tega upošteva informacije in mnenja držav članic⁵, zbrane v okviru strokovne skupine Komisije za državljansko pobudo⁶.

2. TRENUTNO STANJE

¹ Člen 11(4) Pogodbe o Evropski uniji in člen 24 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki se nanaša na državljanstvo Unije.

² Uredba (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o državljanski pobudi (UL L 65, 11.3.2011, str. 1).

³ Določbe, ki so jih sprejele nekatere države članice, so vzbudile pomisleke o skladnosti, ki pa so bili z izjemo dveh držav članic odpravljeni.

⁴ Podatki v zvezi z zbiranjem izjav o podpori temeljijo samo na treh predloženih pobudah, saj so to edini uradni podatki, ki so Komisiji in državam članicam na voljo.

⁵ Glede na različno prakso v državah članicah so razpoložljive informacije različno podrobne. Na Hrvaškem se evropska državljanska pobuda uporablja šele od pristopa k EU (julija 2013).

⁶ Dodatne informacije so na voljo na <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/legislative-framework?lg=sl>.

Postopek evropske državljanske pobude ima več faz. Za pripravo državljanske pobude morajo organizatorji oblikovati „državljski odbor“. Pred začetkom zbiranja izjav podpisnikov o podpori mora Komisija predlagano državljansko pobudo prijaviti. Ko je prijava potrjena, imajo organizatorji na voljo eno leto, da zberejo potrebno podporo za doseg zahtevanih pragov.

Komisija je od aprila 2012 prejela 51 zahtevkov za prijavo predlaganih državljanskih pobud. Od tega jih je bilo 31 prijavljenih (16 prijav v letu 2012, devet v letu 2013, pet v letu 2014 in ena v letu 2015). Za tri pobude se trenutno zbirajo izjave o podpori⁷.

Pri 18 pobudah se je iztekel rok za zbiranje izjav o podpori (10 pobud⁸ pa je bilo umaknjenih pred iztekom roka za zbiranje izjav o podpori). Od navedenih 18 pobud so tri prejele zahtevano število izjav o podpori in bile predložene Komisiji. Dve pobudi sta že prejeli uradni odgovor Komisije: „Voda in komunalna ureditev sta človekova pravica! Voda je javna dobrina in ne blago!“ (v nadaljnjem besedilu: „Right2Water“) in „Eden izmed nas“. Tretjo pobudo („Stop vivisection“) Komisija trenutno preučuje in bo odgovorila do 3. junija 2015 (glej tudi točko 3.e).

20 predlaganih pobud ni izpolnjevalo meril za prijavo in jih Komisija zato ni mogla prijaviti.

Prijavljene						Neprijavljene
Zbiranje izjav o podpori v teku	Umaknjene s strani organizatorjev	Zbiranje izjav o podpori zaključeno ⁹	Zaključene pobude brez zahtevanega števila izjav o podpori ¹⁰	Predložene Komisiji – čakajo na odgovor Komisije	Odgovor Komisije	Prijava zavrtna
3	10	3	12	1	2	20
31						

Šest državljanskih odborov je pri Splošnem sodišču vložilo tožbe proti Komisiji zaradi njenih odločitev o zavrnitvi prijave predlaganih pobud¹¹. Državljski odbor pobude „Eden izmed nas“ je izpodbijal sporočilo Komisije¹². Vsi ti postopki še tečejo.

⁷ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/ongoing?lg=sl>.

⁸ Štiri pobude so bile umaknjene, da bi se ponovno prijavile.

⁹ Komisija nima uradnih informacij o tem, ali so organizatorji uspeli zbrati zahtevano število izjav o podpori.

¹⁰ Komisija nima uradnih informacij o točnem številu zbranih izjav o podpori tem pobudam.

¹¹ Zadeve T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13.

¹² Zadeva T-561/14.

Evropska varuhinja človekovih pravic je od organizatorjev pobud prejela dve pritožbi. En postopek je že končala¹³ in ugotovila, da v ravnanju Komisije ni bilo nepravilnosti, drugo zadevo pa še preučuje¹⁴.

3. IZVAJANJE POSTOPKA EVROPSKE DRŽAVLJANSKE POBUDE

V nadaljevanju so navedene informacije o izvajanju postopka evropske državljanske pobude po zaporednih korakih življenjskega cikla pobude.

a. Državljanski odbor

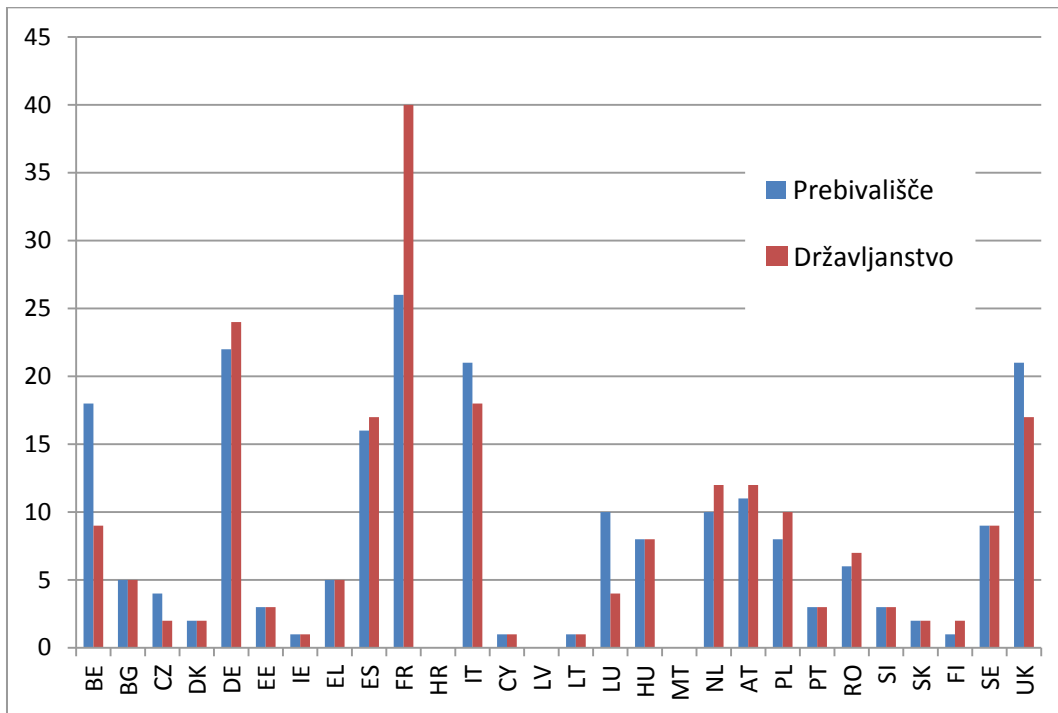
Evropsko državljansko pobudo mora organizirati državljanski odbor, ki ga sestavlja najmanj sedem državljanov EU, ki prebivajo v sedmih različnih državah članicah in so dovolj stari, da lahko volijo na volitvah v Evropski parlament. Pri Komisiji se prijavi samo sedem članov, ki so potrebni za izpolnitev tega pogoja.

¹³ Pritožba 2013/2071.

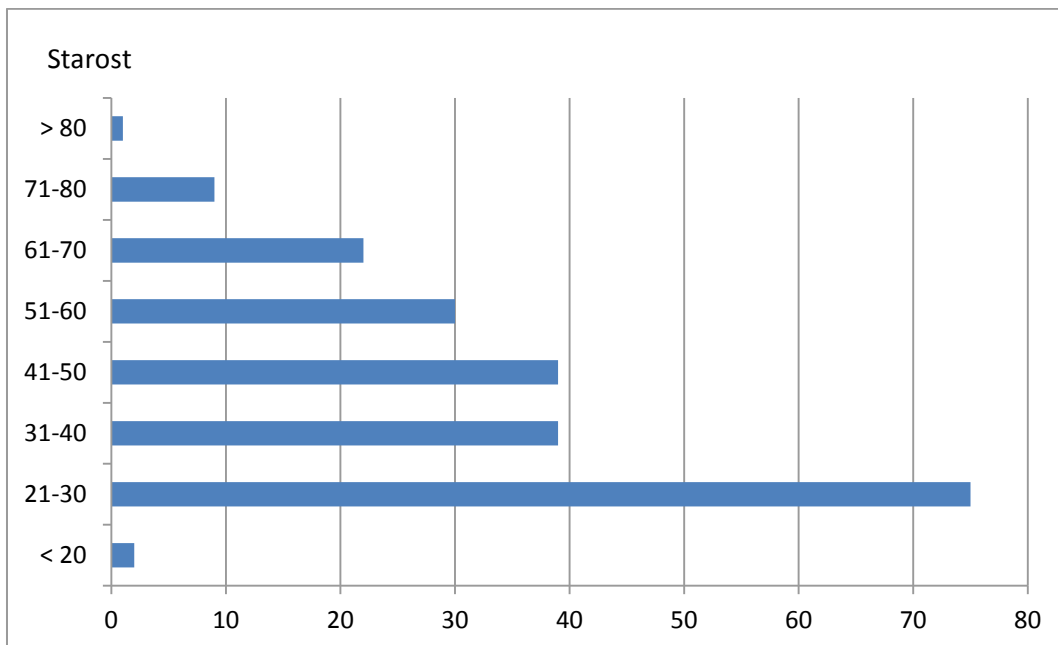
¹⁴ Pritožba 2014/402.

Podatki o članih državljskih odborov

– Prebivališče in državljanstvo članov odborov prijavljenih pobud:

– Starost članov odborov prijavljenih pobud:

b. Prijava

Za prijavo predlagane pobude morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji iz člena 4(2) Uredbe: ustanovljen je državljanski odbor in imenovani sta kontaktni osebi; predlagana državljanska pobuda ne sodi očitno izven okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb; predlagana državljanska pobuda ni očitno žaljiva, neresna in provokativna; in predlagana državljanska pobuda ni v očitnem nasprotju z vrednotami Unije, kot so določene v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji. Prijavljenih je bilo 31 predlaganih pobud, ki zajemajo širok spekter področij, od okolja, mobilnosti in izobraževanja do razvojnega sodelovanja in socialnih vprašanj¹⁵.

20 predlaganih pobud ni bilo mogoče prijavit¹⁶, ker so očitno sodile izven okvira, v katerem ima Komisija pristojnost za predložitev predlogov pravnih aktov Unije za namen izvajanja Pogodb. Vse odločitve o zavrnitvi prijave so objavljene na spletišču evropske državljanske pobude.

c. Zbiranje izjav o podpori

Za zbiranje izjav o podpori imajo organizatorji na voljo 12 mesecev od dne, ko Komisija predlagano državljansko pobudo prijavi.

Pobudo lahko podpre vsak državljan EU, ki je dovolj star, da lahko voli na volitvah v Evropski parlament. V skladu z Uredbo morajo podpisniki za ta namen izpolnjevati zahtevo po državljanstvu določene države članice ali prebivališču v določeni državi članici ter predložiti osebne podatke, tako da lahko zadevna država članica preveri izjave o podpori. Te zahteve se med posameznimi državami članicami razlikujejo¹⁷. Zaradi teh razlik nekateri državljani EU ne morejo podpreti državljanskih pobud¹⁸. To stanje sproža kritike in nezadovoljstvo organizatorjev in podpisnikov, od katerih jih mnogo meni, da bi lahko različno obravnavanje in velika količina osebnih podatkov, ki se zahtevajo v nekaterih državah članicah in včasih vključujejo tudi osebno identifikacijsko številko, mnoge državljane odvrnila od izjavljanja podpore.

¹⁵ Celoten seznam je na voljo v registru evropskih državljanskih pobud: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=sl>.

¹⁶ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/non-registered?lg=sl>.

¹⁷ Komisija je v prvotnem predlogu uredbe predvidela enotne zahteve za vse države članice, v skladu s katerimi bi lahko državljansko pobudo podprl vsak evropski državljan, ki bi izpolnjeval pogoj glede starosti. Kot končni rezultat medinstitucionalnih pogajanj pa uredba o državljanski pobudi zdaj določa zahteve, ki se med državami članicami razlikujejo.

¹⁸ Trenutno to zadeva predvsem irske in britanske državljane, ki prebivajo v Bolgariji, Češki republiki, Franciji, Avstriji in na Portugalskem, pa tudi zunaj EU.

Zahteve so določene v Prilogi III k Uredbi, ki se lahko na predlog zadevne države članice spremeni z delegiranim aktom Komisije. Komisija države članice še naprej poziva, naj poenostavijo svoje zahteve.

Več držav članic se je že pozitivno odzvalo na te pozive. Sprememba Priloge III, ki je začela veljati 8. oktobra 2013, vsebuje spremembe, ki so jih predlagali Španija, Irska, Francija, Luksemburg, Nizozemska in Slovenija. Tako je Nizozemska omogočila nizozemskim državljanom, ki prebivajo zunaj države, da pobude podprejo na nizozemskem obrazcu, Španija pa državljanom drugih držav članic EU, ki prebivajo v Španiji, da pobude podprejo na španskem obrazcu, s čimer se je zmanjšalo število državljanov, ki so izključeni iz pravice, da podprejo pobudo. Druga sprememba, ki jo je Komisija sprejela marca 2015 in jo trenutno pregledujeta Evropski parlament in Svet¹⁹, nadalje poenostavlja zahteve za Latvijo, Malto in Švedsko.

Podpisniki lahko pobude podprejo v papirni obliki ali na spletu, in sicer na podlagi obrazcev v skladu z vzorcem iz Priloge III k Uredbi. Pobude je mogoče podpreti tudi z uporabo „naprednega elektronskega podpisa“²⁰, vendar ta možnost do zdaj še ni bila uporabljena.

Približno 55 % izjav o podpori za tri pobude („Right2Water“, „Eden izmed nas“ in „Stop vivisection“) je bilo zbranih na spletu.

Pobuda	Izjave o podpori, zbrane v papirni obliki	Izjave o podpori, zbrane na spletu
<i>Right2Water</i>	približno 20 %	približno 80 %
<i>Eden izmed nas</i>	približno 70 %	približno 30 %
<i>Stop vivisection</i>	približno 40 %	približno 60 %

Po prijavi predlagane pobude lahko organizatorji Komisiji predložijo prevode predlagane pobude v druge uradne jezike EU. Pred objavo se Komisija prepriča, da ni očitnih in znatnih neskladij prevodov naslova, vsebine in ciljev predlagane pobude z izvirnim besedilom. Objava prevoda organizatorjem omogoča, da to jezikovno različico uporabijo za opis predlagane pobude na uradnih obrazcih izjave o podpori.

V registru evropskih državljanskih pobud je bilo objavljenih skupno več kot 300 prevodov. V povprečju so bile predlagane pobude prevedene v 11 jezikov. Štiri pobude so bile prevedene v

¹⁹ Evropski parlament in Svet imata pravico do nasprotovanja v dveh mesecih od sprejetja.

²⁰ V smislu Uredbe (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES.

vse uradne jezike EU. Približno tretjino prevodov pa so morali organizatorji pred objavo (enkrat ali večkrat) revidirati.

Spletno zbiranje

V skladu s členom 6 Uredbe morajo organizatorji pred začetkom zbiranja izjav o podpori na spletu vzpostaviti sistem spletnega zbiranja in pridobiti potrdilo pristojnega organa države članice²¹, v kateri se bodo shranjevali zbrani podatki, o skladnosti sistema spletnega zbiranja.

Za pridobitev potrdila morajo biti med drugim zagotovljeni varno zbiranje in shranjevanje podatkov podpisnikov v sistemu ter skladnost s tehničnimi specifikacijami iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 1179/2011.

Organizatorji lahko zaprosijo za potrdilo o skladnosti sistema pred prijavo predlagane pobude pri Komisiji ali po njej. Datum začetka zbiranja izjav o podpori pa je v vseh primerih datum prijave predlagane pobude pri Komisiji, in sicer ne glede na to, ali so organizatorji že pridobili potrdilo o skladnosti sistema. V večini primerov organizatorji pred prijavo pobude pri Komisiji še niso imeli potrdila o skladnosti sistema. To pomeni, da so sicer lahko začeli zbirati izjave o podpori v papirni obliki, za spletno zbiranje pa so imeli na voljo manj kot 12 mesecev. Potrjevanje sistemov pred prijavo ustreznih pobud zbuja pomisleke pri pristojnih organih držav članic, saj morajo opraviti preverjanje brez zagotovila, da bo zadevna pobuda prijavljena.

Kot je predvideno v uredbi o evropski državljanski pobudi in v okviru programa ISA (interoperabilnostne rešitve za uprave)²², je Komisija razvila odprtokodno programsko opremo za spletno zbiranje izjav o podpori, ki je na voljo brezplačno od 22. decembra 2011. Komisija programsko opremo postopoma izboljšuje, ji dodaja nove funkcije in jo posodablja ter je do zdaj dala v uporabo že osem različic programske opreme.

Organizatorji lahko uporabijo programsko opremo Komisije (s spremembami ali brez njih) ali drugo programsko opremo po svoji izbiri. Za vzpostavitev celotnega sistema morajo organizatorji programsko opremo namestiti na gostiteljskem strežniku (ki mora biti prav tako skladen s tehničnimi specifikacijami).

Kmalu po začetku uporabe Uredbe so se prvi organizatorji pobud pritoževali zaradi težav pri iskanju ustreznih in cenovno dostopnih ponudnikov storitve gostovanja sistemov. Ker to organizatorje ovira pri začetku zbiranja izjav o podpori na spletu, je Komisija izjemoma ponudila, da – preko svojih obveznosti v okviru Uredbe – sisteme organizatorjev za spletno zbiranje brezplačno gosti na svojih strežnikih.

²¹ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-online-systems?lg=sl>.

²² <http://ec.europa.eu/isa/>.

Poleg tega je Komisija za vse pobude, prijavljene do 31. oktobra 2012, in za nadomestitev zamud, ki so nastale zaradi teh logističnih težav, sprejela politično odločitev, da izjemoma sprejme izjave o podpori, zbrane do 1. novembra 2013.

Od 31 prijavljenih pobud jih je 21 zbiralo izjave o podpori na spletu. Dve od njih („Right2Water“ in „30 km/h – ljudem prijazna ulica“) sta uporabili zasebne strežnike, njuna sistema pa je potrdil pristojni organ v Nemčiji²³. Ostale so izkoristile ponudbo Komisije o gostovanju, opisano zgoraj, njihove sisteme pa je potrdil pristojni organ v Luksemburgu²⁴.

Poleg tega so vsi organizatorji, ki so izjave o podpori zbirali na spletu, uporabili programsko opremo, ki jo zagotavlja Komisija.

d. Preverjanje izjav o podpori

Države članice so v skladu s členom 15 Uredbe imenovale organe²⁵, pristojne za preverjanje izjav o podpori²⁶.

Pristojni organi vseh držav članic so bili pozvani, naj preverijo izjave o podpori. Za tri pobude („Right2Water“, „Eden izmed nas“ in „Stop vivisection“) je izjave o podpori preverilo 26 držav članic, dve državi članici pa sta preverili izjave o podpori samo za eno ali dve od teh pobud.

Pristojni organi so potrdili veljavnost skoraj 90 % izjav o podpori, zbranih za te tri pobude. Rezultati za izjave o podpori, zbrane v papirni obliki, in izjave o podpori, zbrane s sistemom spletnega zbiranja, so podobni.

Za vse tri pobude je večina organov potrdila veljavnost več kot 80 % izjav o podpori, rezultat pod 60 % pa je imel samo en organ.

Preverjanje z uporabo naključnega vzorčenja je bilo izvedeno v 17 državah članicah (v štirih izmed njih le za izjave o podpori, zbrane v papirni obliki, in v eni le za izjave o podpori, zbrane na spletu). Med rezultati držav članic, ki so uporabile naključno vzorčenje, in tistih, ki so preverile vse izjave o podpori, ni bilo mogoče opaziti znatnih odstopanj.

V pomoč državam članicam pri njihovem postopku preverjanja je Komisija v okviru programa ISA razvila orodje za preverjanje²⁷, in sicer na podlagi že obstoječega orodja, ki ga je razvil nemški pristojni organ (BSI). To orodje je do zdaj uporabilo le nekaj držav članic.

²³ Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik (BSI).

²⁴ Centre des technologies de l'information de l'Etat.

²⁵ <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/authorities-verification?lg=sl>.

²⁶ Vsaka država članica v skladu s členom 8 Uredbe preveri predložene izjave o podpori.

e. Predložitev in preučitev pobud, ki so prejele zahtevano število izjav o podpori

Organizatorji prve pobude („Right2Water“), ki je bila predložena Komisiji 20. decembra 2013, so Komisijo pozvali, naj predlaga „zakonodajo za izvajanje človekove pravice do vode in komunalne ureditve, kot jo priznavajo Združeni narodi, in za spodbujanje zagotavljanja vode in komunalne ureditve kot osnovnih javnih storitev za vse“.

V skladu z uredbo o evropski državljanski pobudi so se organizatorji pobude 17. februarja 2014 sestali s podpredsednikom Evropske komisije, pristojnim za medinstitucionalne odnose, in predstavniki ustreznih generalnih direktorats. Istega dne je v Evropskem parlamentu potekala javna predstavitev pobude.

Odgovor Komisije je bil sprejet 19. marca 2014. V njem se Komisija pozitivno odziva na zahteve, ki spadajo na področja, ki so v skladu s Pogodbama v njeni pristojnosti, ter ki upoštevajo načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. V odziv na pobudo „Right2Water“ se je Komisija zavezala k vrsti ukrepov, ki se postopoma izvajajo²⁸.

Organizatorji druge pobude („Eden izmed nas“) so od EU zahtevali, naj preneha financirati „dejavnosti, ki zahtevajo uničenje človeških zarodkov, zlasti na področju raziskav, razvojne pomoči in javnega zdravja“.

Pobuda je bila Komisiji predložena 28. februarja 2014. Organizatorji pobude so se 9. aprila 2014 srečali s komisarko za raziskave, inovacije in znanost ter predstavniki ustreznih generalnih direktorats. Javna predstavitev pobude v Evropskem parlamentu je potekala 10. aprila 2014.

Komisija je 28. maja 2014 sprejela sporočilo, v katerem je pojasnila, da ne namerava predložiti zakonodajnega predloga, saj veljavni pravni okvir EU, ki sta ga pred kratkim sprejela Evropski parlament in Svet, šteje za ustreznega.

Organizatorji tretje pobude („Stop vivisection“) pa pozivajo Komisijo, naj „razveljavi Direktivo 2010/63/EU o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene, in poda nov predlog, s katerim se bodo odpravili poskusi na živalih in se bo namesto tega v biomedicinskih in toksikoloških raziskavah uvedla obvezna uporaba podatkov, ki se neposredno nanašajo na človeka“.

Pobuda je bila predložena 3. marca 2015 in čaka na odgovor Komisije, ki bo sprejet do 3. junija 2015.

Število in razporeditev podpisnikov

„Right2Water“:

²⁷ <https://joinup.ec.europa.eu/software/vteci/description>.

²⁸ Dodatne informacije so na voljo na:

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/followup_actions/citizens_initiative_sl.htm.

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
40 549	1 406	7 575	0*	1 236 455	516	2 513	33 220	58 051	0*	0	65 223	2 924	393	13 252
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Skupaj	
5 566	18 245	1 635	21 469	57 643	3 962	13 964	3 176	17 546	20 988	14 589	11 579	7 104	1 659 543	

* Potrdilo o številu zbranih podpisov prejeto po datumu predložitve pobude. DK: 3 495, FR: 17 247

V zeleni barvi: države, v katerih je bil dosežen prag (13)

„Eden izmed nas“:

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
5 478	906	11 468	7 563	137 874	2 417	6 679	52 977	144 827	83 503	12 778	623 947	6 407	9 132	11 646
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Skupaj	
5 469	45 933	23 017	27 271	24 973	235 964	65 564	110 405	3 481	31 951	1 230	2 468	26 298	1 721 626	

V zeleni barvi: države, v katerih je bil dosežen prag (18)

„Stop vivisection“:

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT
0	12 598	4 075	4 610	164 304	2 502	3 333	1 952	47 194	61 818	0	690 325	533	3 167	4 737
LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Skupaj	
1 291	26 948	1 662	9 909	9 208	38 824	11 305	1 645	19 507	12 055	12 495	7 661	19 472	1 173 130	

V zeleni barvi: države, v katerih je bil dosežen prag (9)

Porazdelitev podpisnikov kaže, da so se organizatorji raje osredotočili na nekatere države članice (zlasti Nemčijo pri pobudi „Right2Water“ ter Italijo pri pobudah „Eden izmed nas“ in „Stop vivisection“), da bi dosegli cilj enega milijona podpisnikov, hkrati pa so zagotovili, da je bil prag dosežen v sedmih državah članicah. Dosedanje izkušnje kažejo, da je vodenje kampanj z enako intenzivnostjo v vseh državah članicah EU poseben izziv za organizatorje evropskih državljanskih pobud.

Predložitev Komisiji

Rok, v katerem morajo organizatorji pobudo predložiti Komisiji, potem ko so pristojni nacionalni organi preverili izjave o podpori, v Uredbi ni določen. Tako je pri eni pobudi med koncem zbiranja izjav o podpori in predložitvijo pobude minilo več kot eno leto.

Javne predstavitve v Evropskem parlamentu

Za izvajanje člena 11 Uredbe in določitev potrebne procesne ureditve je Evropski parlament v letu 2012 spremenil svoj poslovnik²⁹.

Evropski parlament je organiziral obe zgoraj navedeni javni predstavitvi³⁰. Komisijo je ob teh priložnostih zastopal podpredsednik, pristojen za medinstitucionalne odnose („Right2Water“), oziroma komisarka za raziskave, inovacije in znanost ter komisar za razvoj („Eden izmed nas“).

f. Preglednost: financiranje

V skladu z Uredbo morajo organizatorji navesti informacije o vseh virih podpore in financiranja, ki presegajo 500 EUR na leto in na sponzorja. Vse informacije organizatorjev so na voljo v registru evropskih državljskih pobud.

	Brez virov financiranja	Skupni znesek podpore in financiranja pod 10 000 EUR	Skupni znesek podpore in financiranja nad 10 000 EUR
Število pobud	14	9	8

Tri uspešne pobude so med osmimi pobudami, ki so prejele več kot 10 000 EUR podpore in financiranja („Right2Water“: 140 000 EUR; „Eden izmed nas“: 159 219 EUR; „Stop vivisection“: 23 651 EUR).

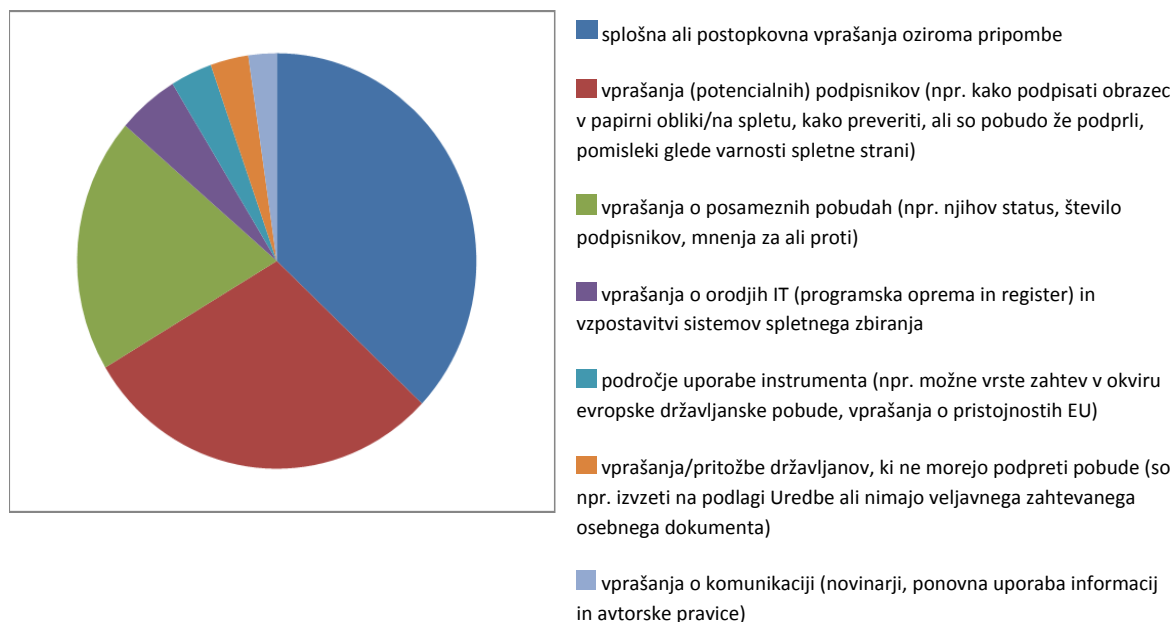
g. Kontaktna točka

²⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20140701+RULE-211+DOC+XML+V0//SL&navigationBar=YES>.

³⁰ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140210IPR35552/html/The-'Right2Water'-campaign-EP-hearing-on-first-European-Citizens'-Initiative> in <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20140407IPR42621/html/European-Parliament-hearing-on-%E2%80%9COne-of-Us%E2%80%9D-European-Citizens%E2%80%99-Initiative>.

Komisija je v skladu s členom 4(1) Uredbe vzpostavila kontaktno točko za nudenje informacij in pomoči, ki ima sedež v centru za stike Europe Direct. Kontaktna točka odgovarja na vprašanja državljanov o pravilih in postopkih evropske državljanske pobude v vseh uradnih jezikih EU. Od aprila 2012 je odgovorila na več kot 1 080 vprašanj.

Razdelitev glede na vrsto vprašanj

Komisija prek te kontaktne točke neuradno odgovarja na vprašanja potencialnih organizatorjev o tem, ali se morebitna državljanska pobuda lahko prijavi, in sicer še preden organizatorji Komisiji predložijo uradni zahtevek za prijavo. Od aprila 2012 je Komisija odgovorila na približno 15 tovrstnih vprašanj. Ti odgovori niso vplivali na uradni odgovor Komisije po zahtevku za prijavo predlagane državljanske pobude.

Organizatorjem pobud podporo poleg centra za stike Europe Direct zagotavljajo tudi neposredno službe Komisije. Po prijavi predlagane pobude se lahko organizatorji obrnejo neposredno na službe Komisije na spletišču Komisije za organizatorje (od aprila 2012 odgovorjenih več kot 85 vprašanj) ali po elektronski pošti (približno 125 vprašanj). V zvezi s programsko opremo Komisije za spletno zbiranje in gostovanjem sistemov spletnega zbiranja je bila zagotovljena tudi tehnična podpora po elektronski pošti (skoraj 300 vprašanj) in na platformi Joinup³¹. Podpora se po potrebi zagotavlja tudi z namenskimi srečanji, po telefonu in z videokonferencami.

³¹ <https://joinup.ec.europa.eu/software/ocs/home>.

4. OCENA IZVAJANJA

Komisija meni, da se evropska državljanska pobuda v celoti izvaja.

Dve pobudi sta uspešno zaključili vse faze življenjskega cikla evropske državljanske pobude, tj. od prijave pobude prek uspešnega zbiranja zahtevanega števila izjav o podpori do uradnega odgovora Komisije, tretja pobuda čaka na uradni odgovor Komisije, v zvezi s pobudo „Right2Water“ pa se izvajajo nadaljnji ukrepi – vse to potrjuje, da so vzpostavljeni postopki in mehanizmi, ki so potrebni za delovanje evropske državljanske pobude.

Komisija se zaveda, da so še vedno mogoče izboljšave. Zainteresirane strani so v zadnjih treh letih v zvezi s tem novim institucionalnim in zakonodajnim okvirom opredelile različne izzive, ki segajo od bolj tehničnih in logističnih vidikov do vprašanj bolj politične narave. Komisija želi izpostaviti zlasti naslednje³²:

- Državljanjski odbori nimajo statusa pravne osebe: več državljanskih odborov je izrazilo pomisleke v zvezi z odgovornostjo in ovirami, npr. za zbiranje sredstev in varstvo podatkov, zlasti glede na to, da člani odborov prebivajo v najmanj sedmih različnih državah.
- Prijava: je še vedno velik izziv za organizatorje, saj je veliko število predlaganih državljanskih pobud očitno zunaj okvira pristojnosti Komisije.
- Zahteve za podpisnike: razlike med pogoji in zahtevanimi osebnimi podatki podpisnikov v različnih državah članicah so še vedno problem, zlasti kadar so državljani posledično izključeni iz pravice, da podprejo pobudo. Komisija pozdravlja konstruktiven pristop držav članic, ki so se doslej pozitivno odzvale na pozive Komisije k poenotenju in poenostavitvi zahtev držav članic (glede podatkov), vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja, da instrument evropske državljanske pobude postane dostopnejši.
- Časovni okvir življenjskega cikla evropske državljanske pobude: organizatorji so navedli, da imajo glede na čas, ki je potreben za vzpostavitev sistema spletnega zbiranja, v večini primerov na voljo manj kot 12 mesecev za spletno zbiranje in da bi bilo treba to težavo rešiti. Tudi dejstvo, da rok za predložitev uspešne pobude Komisiji ni določen, lahko povzroči zmedo in negotovost tako v institucijah kot tudi v javnosti.

³² Teme so navedene v vrstnem redu (kot v poglavju 2), ki odraža različne faze življenjskega cikla evropske državljanske pobude.

- Preverjanje prevodov predlaganih pobud, ki jih predložijo organizatorji, se je izkazalo za težavno. Organizatorji so imeli težave pri zagotavljanju potrebne natančnosti svojih prevodov, in sicer tudi na podlagi pripomb Komisije na prve različice.
- V zvezi s spletnim zbiranjem je bila največja ovira odpravljena s ponudbo Komisije o gostovanju. Zainteresirane strani pa imajo še vedno pomisleke glede zapletenosti veljavnega postopka potrjevanja in niso povsem zadovoljne s funkcijami, ki jih ponuja programska oprema Komisije. Poleg tega je Komisija storitev gostovanja ponudila začasno in izjemoma, saj to ni bilo predvideno v Uredbi. Pristojni organi več držav članic niso zadovoljni z ureditvijo, da lahko organizatorji zaprosijo za potrdilo o skladnosti sistema pred prijavo predlagane pobude pri Komisiji. Dva sistema sta bila potrjena, a nikoli uporabljena, ker zadevnih pobud Komisija ni mogla prijaviti.

Glede na navedeno je Komisija pred kratkim naročila študijo o učinkih informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) v okviru evropske državljanske pobude³³, ki bo podlaga za razmisleke Komisije o postopku spletnega zbiranja.

- Na obeh javnih predstavitev, organiziranih v Evropskem parlamentu, ni bila k aktivnemu sodelovanju razen organizatorjev samih povabljen nobena od zainteresiranih strani ali strokovnjakov.

Prizadevati bi si bilo treba za organizacijo javne predstavitve na tak način, da je zagotovljeno, da se izjavijo zainteresirane strani z različnimi mnenji in pogledi. To je še toliko bolj pomembno glede na to, da je trimesečno obdobje, ki ga uredba o evropski državljanski pobudi določa za pripravo odgovora Komisije na uspešno pobudo, izjemno kratko in tako ostane le malo časa za organizacijo uradnih posvetovanj z zainteresiranimi stranmi.

- Nekateri organizatorji evropske državljanske pobude (in druge zainteresirane strani) menijo, da v različnih fazah življenjskega cikla evropske državljanske pobude ni dovolj dialoga in sodelovanja s Komisijo, še zlasti po sprejetju sporočila Komisije o državljanski pobudi. Želijo si bolj strukturiran postopek preučitve in nadaljnega ukrepanja ter večjo vključenost vanj.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Za oceno dolgoročnih učinkov evropske državljanske pobude na institucionalni in zakonodajni postopek EU je še prezgodaj. Komisija bo v tesnem sodelovanju in usklajevanju z različnimi zainteresiranimi stranmi in institucijami ter z namenom izboljšanja instrumenta še

³³ Študija je podprta s programom ISA.

naprej spremljala in obravnavala različna vprašanja v zvezi z evropsko državljansko pobudo, med drugim tudi tista, ki so navedena zgoraj.

V zvezi s tem se je z zanimanjem seznanila s študijo, ki jo je izvedel Evropski parlament³⁴, ugotovitvami samoiniciativne preiskave evropske varuhinje človekovih pravic³⁵ in rezultati t. i. dnevov evropske državljanske pobude, ki jih od leta 2012 vsako leto organizirajo Evropski ekonomsko-socialni odbor in partnerji iz civilne družbe³⁶.

Medtem ko bo rezultat tekoče študije Komisije o vprašanju spletnega zbiranja vodilo za njeno stališče v zvezi s to pomembno zadevo, pa bo Komisija organizatorjem pobud še naprej izjemoma zagotavljala brezplačno storitev gostovanja, dokler bo to potrebno.

Ti različni procesi so in bodo še naprej prispevali k stalnim razmislekom institucij o evropski državljanski pobudi. Komisija z zanimanjem pričakuje bolj poglobljene razprave z zakonodajalcem in samoiniciativno poročilo Evropskega parlamenta, v katerem bodo upoštevane razprave na javni predstavitvi o evropski državljanski pobudi, ki sta jo februarja 2015 skupaj organizirala Odbor za ustavne zadeve in Odbor za peticije.

³⁴ „ECI – First Lessons of Implementation“ (Evropska državljanska pobuda – prve izkušnje z izvajanjem), glej: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2014\)509982](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2014)509982).

³⁵ OI/9/2013/TN.

³⁶ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-eci-day-2014>.